

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. V. Convelluntur præcipua fundamenta Iansenii

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

fest. 6. cap. 3. his verbis: *Et si ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen beneficium mortis eius recipiunt, sed id duntaxat quibus meritum passionis eius communicatur.*

39.

Quartò ruit spes theologica, nisi Christus pro omnium ac singulorum salute mortem suam Patri obtulerit; nam hoc fundamentò Christianorum spes nititur, quòd Christus sanguinem fuderit, ut ipsi non ad baptismum tantum, sed etiam ad salutem perveniant. Unde Augustinus libro *Medit.* cap. 14. *Omnis spes & totius fiducia certitudo mihi est in pretioso sanguine Christi, qui effusus est propter nos & propter vestram salutem. Et Enarrat. in Ps. 148. asserit neminem esse qui aeternam salutem sperare non debeat, quia Christus in caelestis gloriae pignus sanguinem suum nobis tradidit. Tales arras accepimus (inquit) tenemus mortem Christi, tenemus sanguinem Christi. Erigat ergo se humana fragilitas, non desperet, non se collidat, non se avertat, non dicat, non ero beatus. Et mox subiungit: Quid tibi promisit Deus o homo mortalis? Quòd victurus es in aeternum. Non credes? Crede, crede: plus est jam quòd fecit, quàm quòd promisit. Quid fecit? Mortuus est pro te. Quid promisit? Quòd vires cum illo. Incredibilis est quòd mortuus sit aeternus, quàm quòd in aeternum vivat mortalis. Tam quòd incredibile est tenemus. Si propter homines mortuus est Deus, non est victurus homo cum Deo? Non est victurus mortalis in aeternum? Censet igitur Augustinus, Christi mortem & passionem esse præcipuum spei nostre sustentaculum, subindeque negari non potest, Christi sanguinem pro eorum omnium salute, qui ejusmodi spem concipiunt, fuisse profusum; At non soli Electi, sed etiam reprobi, spem theologicam persæpe concipiunt: Igitur negari non potest, Christi sanguinem, non tantum pro Electorum, sed etiam pro reproborum salute, fuisse fufum.*

40.

Denique Jansenii sententia non solum fidem mutilat, & spem infringit, verum etiam refrigerat charitatem, quæ theologiarum virtutum princeps est, & omnium charitatum excellentissimum; nam cum multa sint divini illius amoris fomenta, eum tamen præcipue fovet & inflammat certa fides & recordatio dilectionis Christi erga nos, quam præcipue exhibuit moriendo pro nobis in cruce. Unde Apostolus 2. ad Corinth. 5. *Charitas Christi urget nos, astimantes hoc, quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sumus, & pro omnibus mortuus est Christus, ut & qui vivunt jam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est. Et Bernardus in Cantica: Super omnia te reddidit amabilem, o bone Iesu, calix quem bibisti, opus meæ redemptionis. Similiter Augustinus Tractatu 2. in Epist. 1. Joann. Omnes (inquit) illius simus, qui pro nobis mortuus est, qui pro nobis crucifixus est. Et in libro de sancta Virginit. Internis luminibus inspicite vulnera pendens, cicatrices resurgens, sanguinem morientis. Hæc quanti valeant cogitare, hæc in statera cordis vestri appendite &c. toto vobis figurat in corde, qui pro vobis fixus est in cruce. Hæc est ergo præcipuum divinæ charitatis incentivum, quòd nobis Jansenius eripit, cum pro Electorum tantum salute Christum mortuum esse affirmat; cum enim de sua prædestinatione, seclusa speciali revelatione, nemo certus esse possit, si Christus pro Electorum tantum salute mortem subiit, incerti erunt omnes an tanto beneficio donati sint, subindeque ex illius recordatione ipsorum charitas erga Christum accendi vel foveri non poterit.*

S. V.

Convelluntur præcipua Fundamenta Jansenii.

Objicit in primis Jansenius: D. Augustinus pluribus in locis exponens prædictum locum Apostoli 1. ad Timoth. 2. *Deus vult omnes homines salvos fieri, nusquam illum intellexit universaliter, & secundum distributionem completam, sed semper ei aliquam restrictionem & limitationem adhibuit. Nam lib. 4. contra Julian. cap. 2. de Corrept. & Gratia cap. 14. & de Prædestin. Sanctorum cap. 2. docet hæc verba Apostoli esse intelligenda secundum distributionem accommodam, & non universaliter; ita quòd Deus non velit salvare omnes absolute, sed quòd velit salvare eos omnes qui salvantur. Sicut dicitur aliquis magister docere omnes pueros alicujus civitatis, non quòd omnes addiscant, sed quia nullus nisi ab illo discit.*

Secunda restrictio ejusdem loci est, quòd *omnes* sumatur quidem universaliter, sed universalitate quàm incompletâ, & pro generibus singulorum, non pro singulis generum. Sicut dicitur omne animal fuisse in arca Noë, quia ex omni genere animantium aliquod fuit. Et sicut Luca 11. Pharisei dicuntur decimare omne olus, quia ex omni genere herbarum solvebant decimas. Ita hunc locum Apostoli exponit idem Augustinus in Enchir. cap. 105. ubi ait: *Aut certe sic dictum est, qui omnes homines vult salvos fieri, non quòd nullus hominum esset quem salvum fieri vellet, qui virtutes miraculorum facere noluisset, quos dicit acturos fuisse penitentiam, si fecisset. Sed ut per omnes homines omne genus humanum intelligamus, per quas omnesque differentias distributum: Reges, privatos, nobiles, ignobiles, sublimes, humiles, doctos, indoctos, integri corporis, debiles, ingeniosos, tardos, des. fatuos, divites, pauperes, mediocres, mar. res, feminas, infantes, pueros, adolescentes, juvenes, seniores, senes, in linguis omnibus, in moribus omnibus, in artibus omnibus, in professionibus omnibus, in vocationibus & conscientiarum varietate innumerabili constitutos. Et si quid aliud differentiarum est in hominibus. Eandem explicationem adhibet D. Gregorius in 1. Regum lib. 5. ubi ait: *Omnes quippe homines vult salvos fieri, quia de omni genere hominum eligit, quos ad gaudium aeterni salutis trahit.**

Tertia expositio Augustini est, quòd Deus velit omnes homines salvos fieri, non formaliter, sed causaliter; quia facit Sanctos velle & procurare omnium salutem: dixit enim Apostolus, *Prædicare Evangelium omni creature, docete omnes gentes, baptizantes eos, &c.* Sicut Spiritus Sanctus postulare pro nobis dicitur, quatenus facit ut postulemus. Ita idem S. Doctor de Corrept. & Gratia cap. 15. Cum ergo in explicationem verborum Pauli toties Augustinus incidit, & nunquam ea intellexerit universaliter de omnibus hominibus; ex illo loco Apostoli non licet inferre, dari in Deo voluntatem antecedentem de salute omnium hominum.

Respondet Vasquez hic disp. 82. cap. 2. num. 12. Augustinum, locum illum Pauli, nullo ex illis tribus modis recte exposuisse. Idem dicit Petavius Tomo 1. lib. 10. cap. 3. ubi sic habet: *non quàm variis modis locus iste vexatus sit ab iis qui contrarium sentiunt: tres quatuorve ex Augustino commemorati sunt à nobis, cum illius opinionem exponeremus, qui mihi quidem ad eludendum magis excogitati, quàm certi ac solidi videri solent.*

Verum

Verum hac responsio non potest à temeritate A
 excusari. Primò, quia doctrina Augustini in ma-
 teria de Gratia & Prædestinatione non est do-
 ctina alicujus particularis Doctoris, sed totius
 Ecclesiæ, ut dicit Bellarminus, & fatetur ipse
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:

luntate interpretari, quia ibi de Sanctorum præ-
 destinatione & vocatione Dei secundum propo-
 situm stabilienda agebat contra Pelagianos & Se-
 mipelagianos, qui ut refert Prosper in Epistola
 ad Augustinum statuebant Deum velle homi-
 num salutem, generali tantum, indifferetâ, & in-
 differenti voluntate: ita ut, quod prædestinati
 potius quam reprobi salvarentur, nullo modo
 in specialem Dei providentiam, & peculiarem
 quandam ipsius voluntatem, sed in humanam
 duntaxat refereretur. Unde Prosper epistola
 citatâ hæc scribit ad Augustinum: *Contrarium pu-
 tant Patrum opinionem, & ecclesiastico sensu, quidquid
 de vocatione Electorum secundum Dei propositum dis-
 purasti.* Unde ergo S. Doctor efficacem illam
 Dei voluntatem, quâ Deus prædestinatos certò
 ad salutem promovet, firmiter stabiliret, & a Pe-
 lagianorum & Semipelagianorum argumentis
 defenderet, verba illa Apostoli, *Deus vult omnes
 homines salvos fieri.* de efficaci voluntate, quâ di-
 vina prædestinatio continetur, exponebat; eaq;
 subinde non universaliter, sed per distributio-
 nem accommodam, aut pro generibus singulo-
 rum, non pro singulis generum, esse intelligen-
 da asserbat.

§. VI.

Diluuntur alia Argumenta Jansenii.

Secundò ejusdem responsionis temeritas con-
 tinet ex eo, quòd non solum D. Thomas hic art.
 1. ad 1. & 2. ad 1. Timoth. 2. lect. 1. sed etiam plu-
 res alii sancti Patres & Ecclesiæ Doctores, eo-
 dem modo exponunt & intelligunt prædicta
 verba Apostoli. Inter quos præcipui sunt D.
 Gregorius supra relatus, S. Prosper in Epist. ad
 Rufinum, S. Fulgentius de Incarnatione & Gra-
 tia cap. 31. Auctor librorum hypogonsticon, lib.
 6. sub finem, Lupus Servatus de tribus Quæst.
 qu. 2. de prædest. & denique Epistola synodalis
 Afrorum Episcoporum in Sardinia exulum, &
 acta Ecclesiæ Lugdunensis sub beato Remigio e-
 jus Archiepiscopo. Ex quibus omnibus satis
 constat, quantum illi duo Auctores excefferint,
 dum illas Augustini expositiones, non rectas, &
 ad elucubrandum magis excogitatas, quam certas & so-
 lidas, appellarunt. Hæc ergo responsio rejectâ

O B jicit secundò Jansenius plura Scripturæ te-
 stimonia, quibus videtur insinuari Christum
 non esse mortuum pro omnibus, nec suam pas-
 sionem & redemptionem pro omnium salute
 ordinasse. Præcipuus locus est ille qui habetur
 Matth. 26. ubi dicitur: *Hic est sanguis novi testa-
 menti, qui pro multis effundetur in remissionem pec-
 catorum.* Si pro multis (inquit) ergo non pro
 omnibus. Præterea Scriptura variis in locis asse-
 rit, quòd Christus non est mortuus pro impiis,
 quòd Deus non vult salvare infideles, nec pec-
 catores, &c.

Facile responderi potest cum Joanne à S.
 Thoma quòd expositiones Augustini non con-
 tradicunt Damasceno, sed utraque expositio in
 diverso sensu procedit: quia loquendo de vo-
 luntate antecedenti & inefficaci verum est,
 quòd vult omnes, nullo excepto, salvos esse.
 At verò loquendo de voluntate efficaci & con-
 sequenti etiam est verum, quòd non vult omnes
 de factò salvari, vult tamen ex omnibus ali-
 quos, & quòd nullus salvatur nisi per ejus vo-
 luntatem. Ecce qualiter verum verò tononant,
 nec Damasceno contradicit Augustinus, nec Da-
 mascenus Augustino. Unde S. Thomas in 1.
 dist. 46. qu. 1. art. 1. ad 1. secundum Damascenum
 (inquit) verbum Apostoli intelligitur de voluntate
 antecedente & non de consequente, sed secundum Au-
 gustinum intelligitur de consequente. Unde exponit e-
 um duplîter: uno modo ut sit distributio accommodata
 pro omnibus qui salvantur, alio modo ut sit distributio
 pro generibus singulorum &c. Et in 1. ad Timoth.
 cap. 2. lect. 1. ostendit nihil inter illas expositi-
 ones esse dissidiû, & Augustinianas optimè cum
 ea consistere quæ à S. Damasceno traditur. Fa-
 vèque ipsemet Augustinus in Enchiridio cap.
 103. ubi postquam duas priores expositiones
 tradidit, subdit: *Quocumque alio modo id potest in-
 telligi, dummodo concedere non cogamur, aliquid o-
 mnipotenti voluisse fieri, factumque non esse.*

Ad primùm locum respondeo, plures illi ad-
 hiberi explicationes. In primis aliqui dicunt,
 non esse extraneum in Scriptura, ut interdum
 per hoc nomen, multi, designentur omnes: hoc
 enim fundamentum habet in Apostolo, qui eo-
 dem termino utitur, ad probandum peccatum
 originale in omnes & singulos filios Adæ esse
 transfusum: dicit enim ad Rom. 5. *Sicut per ob-
 edientiam unius hominis peccatores constituti sunt
 multi: ita & per unius obediendum justitiam constituuntur
 multi.*

Secundò dici potest, quòd interdum in Scri-
 ptura eventus rei futuræ exprimitur per mo-
 dum intentionis: quemadmodum cum dicitur,
 hoc factum est, ut impleveretur propheta: id est ita fa-
 ctum est, quòd sequatur inde impletas esse pro-
 phetias. Et in hoc sensu dici potest Christi san-
 guis pro multis tantum effusus, id est eo eventu,
 ut fructus ejus non in omnes, sed tantum in
 multos redundet; quia multi sunt, qui ex pro-
 pria malitia vel negligentia talem fructum im-
 pediunt.

Tertiò hic locus ab aliis ita explicari solet, ut
 Christi sanguis significetur effusus, pro multis,
 quoad efficaciam, & pro omnibus quantum ad
 sufficientiam. Unde D. Thomas super illum lo-
 cum Matthæi ait, *Sanguinem Christi suffum esse, &
 pro multis, & pro omnibus: quia si consideretur suffi-
 cientia ipse est propitiatio pro peccatis nostris, & non
 pro nostris tantum, sed pro totius mundi, sed si conside-*

